

การพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเทศบาล
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคใต้ฝั่งอันดามัน

The Development of Model for Educational Institution Administration to Achieve
Excellence of the Municipal Schools in the area of Andaman Sea Coast Southwest of
Thailand.

พานารัตน์ สนิทรักษ์¹, อโนทัย ประสาน² และบูรินทร์ภักดิ์ พรหมมาศ³

Panarat Sanittrak¹, Anothai Prasarn² and Boorinpat Prommas³

¹นักศึกษา ปริญญาเอกสาขาการจัดการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

²อาจารย์ สังกัดบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช

³ผู้อำนวยการ กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

¹Doctoral Student of Educational Management Faculty Education Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

²Lecturer from the Graduate Nakhon Si Thammarat Rajabhat University

³Director of the Division of Religious and Cultural Studies

Corresponding Author Email: panarut2564@gmail.com

Received: 24 January 2022

Revised: 20 April 2022

Accepted: 26 April 2022

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้ เป็นการศึกษาองค์ประกอบด้านการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเทศบาลสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวคิดทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา แนวคิดการบริหารของนักบริหารคุณภาพ แนวคิดรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา รูปแบบการบริหารคุณภาพในสถานศึกษา และการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ และศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้ององค์ประกอบด้านการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเทศบาลสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) เครือข่าย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2) ภาวะผู้นำ 3) การวางแผนกลยุทธ์ 4) การบริหารทรัพยากรบุคคล 5) การพัฒนาสื่อวัฒนธรรม และเทคโนโลยี 6) คุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหาร 7) การบริหารข้อมูลสารสนเทศ 8) การบริหารจัดการ ด้านบริหารงานทั่วไป บริหารงานวิชาการ บริหารงานบุคคล บริหารการเงินและงบประมาณ และ 9) การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล ซึ่งผลการศึกษานี้จะสะท้อนข้อมูลเพื่อนำไปพัฒนาเป็นข้อมูลสำหรับการนำไปพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาความเป็นเลิศของโรงเรียนเทศบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคใต้ฝั่งอันดามัน ต่อไป

คำสำคัญ: รูปแบบการพัฒนา, การบริหารสถานศึกษา, ความเป็นเลิศของโรงเรียน

Abstract

This academic article to study the elements of school administration towards excellence in municipal schools under the local government organization. The researcher has synthesized the concept and theory of educational institution administration. Management concepts of quality managers the concept of the National Quality Award of the United States, the model of quality management in educational institutions. and school management towards excellence and study related research the results showed that The elements of educational institution management towards excellence in municipal schools under local administrative organizations consist of 1) network of stakeholders 2) leadership 3) strategic planning 4) human resource

management 5) media development, innovation, technology 6) morality Executive Ethics 7) Information Management 8) Management General administration, academic administration personnel management financial and budget management and 9) audit, follow-up, evaluation. The results of this study will be used to develop a model of school administration of excellence in municipal schools. under the local government organization Southern Andaman coast next.

Keywords: Development Model, Educational Institution Administration, School Excellence

บทนำ

การบริหารจัดการสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในปัจจุบัน ภายใต้บทบัญญัติแห่งกฎหมายการศึกษาที่เรียกว่า “พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542” และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ตามมาตรา 39 โดยกำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยยึดหลักการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาให้มีความเป็นเอกภาพในด้านนโยบายและความหลากหลายในการปฏิบัติด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคลและการบริหารงานทั่วไปเพื่อให้เกิดความคล่องตัวและมีอิสระในการบริหารจัดการที่อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ซึ่งเป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับสถานศึกษาที่จะสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพได้มาตรฐานและสามารถพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง (สมาน อัครภูมิ, 2557, น.338) จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ประเทศไทยจะต้องมีการปฏิรูประบบการศึกษา เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนประเทศ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 (2560, น.14) ที่ได้กำหนดหน้าที่ของรัฐ ในการจัดการศึกษาไว้ในมาตรา 54 โดยรัฐ ต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปีตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย รัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาจนเข้ารับการศึกษาตามวาระหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย รัฐต้องดำเนินการให้ประชาชนได้รับการศึกษาตามความต้องการในระบบต่าง ๆ รวมทั้งส่งเสริมให้มีการเรียนรู้ตลอดชีวิต และจัดให้มีการร่วมมือกันระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนในการจัดการศึกษาทุกระดับ โดยรัฐมีหน้าที่ดำเนินการกำกับ ส่งเสริม และสนับสนุนให้การจัดการศึกษาดังกล่าวมีคุณภาพและได้มาตรฐานสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2546, น.21) ได้กล่าวว่า การจัดการศึกษานอกเหนือจากกระทรวงศึกษาธิการซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาแล้ว ยังมีกระทรวงมหาดไทยรับผิดชอบการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (เทศบาลเมืองพัทยา อบต. และ อบจ.) รับผิดชอบจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย การศึกษาภาคบังคับการศึกษาขั้นพื้นฐานอีกทั้งพระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 (2542, น.53-55) มาตรา 16 มาตรา 17 และมาตรา 18 กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนจังหวัด และกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน โดยถือว่าการจัดการศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของการบริการ

จากการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประจำปีการศึกษา 2562 ของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2563, น.144-145) ซึ่งเป็นการประเมินสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ทั้ง 5 ด้าน โดยกำหนดระดับขั้นที่ประเมินคือขั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยภาพรวมของระดับประเทศ พบว่า ขั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคะแนนสมรรถนะสำคัญของผู้เรียนเฉลี่ยร้อยละต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2558, น.298) ที่ได้วิจัยเรื่องการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า สถานศึกษาสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ส่วนใหญ่ผู้เรียนยังขาดความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อหลักสูตร รวมทั้งขาดความสามารถด้านกระบวนการคิด

โดยผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับผลการประเมินของสมศ. ซึ่งเป็นภาพรวมของประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่งมาตรฐานด้านความรู้ และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร ถือว่าเป็นคุณภาพของผู้เรียนที่สำคัญของการจัดการศึกษา หากปรากฏว่าเมื่อจัดการศึกษาแล้วไม่สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพที่ได้มาตรฐานด้านความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรแล้วก็ถือว่าไม่ประสบผลสำเร็จในการจัดการศึกษา

สภาพปัญหาสภาพที่กล่าวมาข้างต้นทำให้เห็นว่าโรงเรียนยังไม่สามารถที่จะปฏิบัติตามบทบาทและอำนาจหน้าที่ได้ตามเกณฑ์มาตรฐานและคุณภาพการศึกษาที่กำหนดซึ่งจะ จะนำสู่ความเป็นเลิศ ทั้งที่การศึกษาไทยได้มีความพยายามในการส่งเสริมสถานศึกษาให้ก้าวสู่ความเป็นเลิศมาโดยตลอดสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2547, น.10-11) ที่กล่าวถึงโครงการที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมโรงเรียนให้มีคุณภาพ ได้แก่ โรงเรียนดีเด่นรางวัลพระราชทาน โรงเรียนต้นแบบ โรงเรียนดีประจำตำบล โครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน เป็นต้น โครงการดังกล่าวมุ่งให้เกิดการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ มีความเป็นเลิศและเกิดความเสมอภาคในการให้บริการทางการศึกษาที่เท่าเทียมกันและได้มาตรฐาน ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553, 8) ที่กล่าวว่าการส่งเสริมคุณภาพโดยจัดทำระบบบริหารจัดการคุณภาพในรูปแบบโรงเรียนมาตรฐานสากล ได้รับการยอมรับว่าเป็นระบบที่สามารถพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศได้จะเห็นได้ว่าโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานไปสู่ความเป็นเลิศซึ่งเป็นผลมาจากองค์ประกอบที่ไปสู่ความเป็นเลิศมีความสำคัญมากต่อรูปแบบการบริหารโรงเรียนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจและต้องการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งควรประกอบด้วยองค์ประกอบใดบ้างมาเป็นแนวคิดเพื่อพัฒนาการบริหารจัดการสถานศึกษาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มีประสิทธิผลไปสู่ความเป็นเลิศต่อไป

ภาคใต้ฝั่งอันดามัน ประกอบด้วยจังหวัดระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ และจังหวัดตรัง รวมทั้งหมด 5 จังหวัด มีประชากรรวม 1,165,444 คน แบ่งตามระดับการศึกษาดังนี้ ก่อนประถมศึกษา 365,462คน ประถมศึกษา 422,472คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 360,243คน ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 312,256 คน (สายสามัญ 234,572 คน, สายอาชีวศึกษา 77,127 คน และ สายวิชาการศึกษา 557 คน) ระดับอุดมศึกษา 332,010 คน น โดยสาเหตุที่จำนวนผู้ไม่ได้เรียนหนังสือเพิ่มจำนวนมากขึ้น อาจมาจากกลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันมีธุรกิจ/กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมากมาย ซึ่งสามารถสร้างรายได้ สร้างอาชีพ ให้กับประชากรในพื้นที่ได้จำนวนมาก รวมทั้งในสภาวะที่เศรษฐกิจยังคงตกต่ำ ผู้ที่มีความจำเป็นในการดำรงชีวิตที่ต้องทำมาหากิน มีความสามารถในการประกอบอาชีพได้เมื่อถึงวัยที่เหมาะสม จึงหันมาทำงานมากกว่าเรียนหนังสือ หรือไปให้ความสนใจการเรียนรู้ด้วยตนเอง มากยิ่งขึ้น ผ่านการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ที่มีส่วนช่วยอย่างมากในปัจจุบัน จึงสะท้อนมายังจำนวนผู้ไม่ได้เรียนหนังสือในพื้นที่ ที่ขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น จากความจำเป็นดังกล่าวองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคใต้ฝั่งอันดามันจึงจำเป็นต้องศึกษาเร่งดำเนินการพัฒนาสถานศึกษาโดยจัดทำระบบบริหารจัดการคุณภาพในรูปแบบโรงเรียนมาตรฐานสากล

ดังนั้น การศึกษาองค์ประกอบของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเทศบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคใต้ฝั่งอันดามัน จากแนวคิดของนักวิชาการ นักการศึกษาข้างต้น จะเห็นว่าโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จจะเป็นโรงเรียนที่มีคุณภาพตามมาตรฐานไปสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งเป็นผลมาจากองค์ประกอบที่ไปสู่ความเป็นเลิศนั้น มีความสำคัญยิ่งต่อรูปแบบการบริหารโรงเรียน ซึ่งทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจและต้องการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบของการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเทศบาลสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคใต้ฝั่งอันดามัน ซึ่งควรประกอบด้วยองค์ประกอบใดบ้างมาเป็นแนวคิดในการพัฒนากระบวนการบริหารสถานศึกษาของโรงเรียน ให้ประสบความสำเร็จในการบริหารการศึกษานำให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลนำไปสู่ความเป็นเลิศอย่างยั่งยืน

บทวิเคราะห์

1. แนวคิดทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาของสังคมและประเทศชาติ ทั้งนี้ หากสถานศึกษามีความสามารถที่จะบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพเกิดประสิทธิผลได้ ผู้วิจัยได้รวบรวมแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับ โดยสามารถรวบรวมแนวคิดการบริหารฯ จากนักวิชาการด้านนี้บริหารสถานศึกษา จากนักวิชาการหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารสถานศึกษาไว้ ดังนี้

ศิลป์ชัย อ่วงตระกูล (2552, น.8) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การดำเนินงานร่วมกันกับกลุ่มบุคคลมีอาชีพ และชุมชนในท้องถิ่น เพื่อให้บริการทางการศึกษาแก่สมาชิกในสังคมตามวัตถุประสงค์อย่างมีคุณภาพ และยังสอดคล้องกับ

ณัฐธรา พวงธรรม (2553, น.14) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการบริหารการพัฒนาและปรับปรุงวิธีการบริหารงานด้านต่าง เพื่อนำพาสถานศึกษา สู่ความก้าวหน้าส่งเสริมความเจริญด้านความคิด ความรู้ควบคู่กับการสอดแทรกคุณธรรมแก่นักเรียน เพื่อให้ได้นักเรียนที่มีคุณภาพ

สมเดช สาวันตี (2553, น.32) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การใช้ศาสตร์และศิลปะในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของกระบวนการเรียนรู้และความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

จากความหมายของการบริหารสถานศึกษาของนักวิชาการดังกล่าว พอสรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการดำเนินงานในกิจกรรมด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ผู้บริหาร ครู อาจารย์และองค์คณะบุคคลฝ่ายต่าง ๆ ของชุมชนในท้องถิ่น เพื่อร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ตามมาตรฐานและคุณภาพให้แก่เยาวชนที่ทำให้เกิดการพัฒนานในทุก ๆ ด้านอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคม ได้อย่างมีความสุข

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารคุณภาพ

เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ (2554, น.63) สรุปความหมายของการบริหารคุณภาพต้องมีการคิดค้นทุนคุณภาพเพื่อใช้เป็นตัวชี้วัดความสำเร็จ มีการรวบรวมข้อมูลเพื่อการวางแผน มีการกำหนดจุดในการปรับปรุงคุณภาพ ทุนคุณภาพ มีความสัมพันธ์กับความเชื่อถือ อาจสร้างด้วยการทำให้สินค้ามีคุณภาพที่ดีสม่ำเสมอ มีการประกันคุณภาพสินค้า เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับลูกค้า

สมลักษณ์ สันติโรจนกุล (2558, น.3) กล่าวว่า การบริหารคุณภาพ หมายถึง การบริหารจัดการทุกเรื่อง เพื่อทำตามนโยบายคุณภาพ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ เป้าหมาย โดยผลิตสินค้าหรือบริการให้เป็นไปตามมาตรฐานหรือความต้องการของลูกค้า

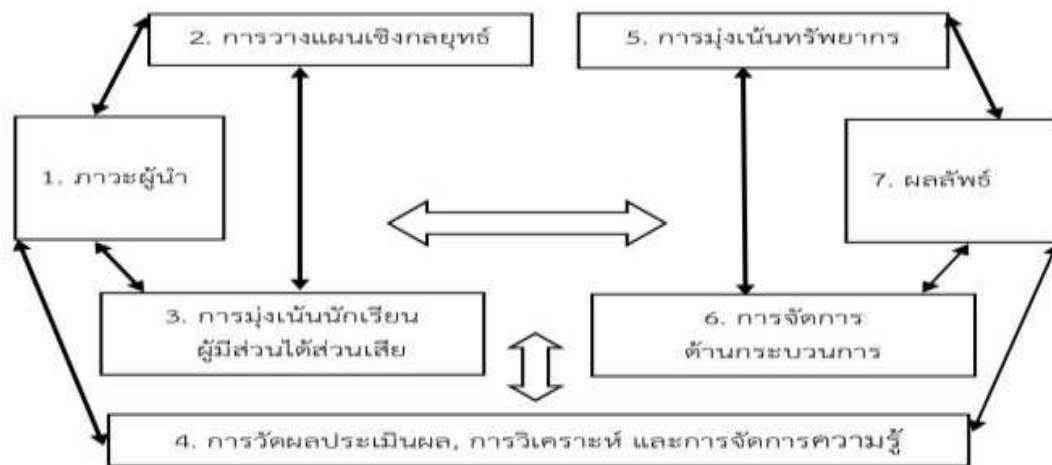
เทิดศักดิ์ พรหมอารักษ์ (2553, ออนไลน์) ได้ให้ความหมายการบริหารคุณภาพไว้หมายถึง กระบวนการซึ่งแบ่งและการบริหารกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นต่อการดำเนินการให้ได้มาซึ่งจุดประสงค์ด้านคุณภาพขององค์กร ประกอบด้วย 3 กิจกรรมที่สำคัญ คือ การวางแผน (Quality Planning) คือต้องมีเป้าหมาย (Goal) และวิธีการ (Means) การควบคุม (Quality Control) คือต้องทำให้ลูกค้าพอใจ โดยต้องติดตั้งระบบติดตาม (Monitoring) พร้อมทั้งแก้ไขปัญหานั้นที่ ถ้ามีปัญหาและการปรับปรุงคุณภาพ (Quality Improvement) เป็นการพัฒนาคุณภาพ โดยจะ ต้องเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะต้องเพิ่ม คือ Continuous เนื่องจากคุณภาพต้องเป็นไปอย่างไม่จบสิ้น

ศรัณยู พิสิฐอรุณกุล (2554, ออนไลน์) กล่าวถึงความหมายของการบริหารคุณภาพว่าหมายถึง การจัดการระบบคุณภาพโดยทุกคนที่เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกองค์กรรับผิดชอบต่องานที่ตนเองกระทำอย่างเต็มที่เพื่อให้สินค้าและบริการเป็นไปตามต้องการของลูกค้า วัตถุประสงค์หลักของการบริการคุณภาพ คือ การผลิตสินค้าหรือบริการที่ตอบสนองความต้องการของลูกค้าซึ่งความต้องการของลูกค้าจะเป็นกรอบกำหนดระบบคุณภาพขององค์กรทั้งทางตรงและทางอ้อมดังนั้นการบริหารคุณภาพจะมุ่งสร้างความพึงพอใจให้แก่ลูกค้าเป็นสำคัญ

สรุปได้ว่า การบริหารคุณภาพ หมายถึง กระบวนการบริหารงานที่ประกอบด้วยนโยบายคุณภาพ วัตถุประสงค์คุณภาพ การวางแผนงานคุณภาพ ระบบการบริหารจัดการเชิงคุณภาพระบบการตรวจสอบหรือการประเมินผล และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าและสังคม ทั้งนี้ คุณภาพหรือเป้าหมายเป็นตัวบ่งชี้สำคัญของความสำเร็จในการปฏิบัติงาน สามารถตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการหรือลูกค้าเป็นหลัก และสร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน ซึ่งผู้วิจัยนำมาเป็นแนวคิดสำคัญ ของรูปแบบการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเทศบาลสังกัดองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคใต้ฝั่งอันดามัน เพราะมีความสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายที่จะยกระดับการบริหารจัดการของโรงเรียนเทศบาลเพื่อให้โรงเรียนเทศบาลมุ่งสู่ความเป็นเลิศ หรือตามมาตรฐานของประเทศที่มีคุณภาพการศึกษาสูง เพื่อยกระดับการพัฒนาโรงเรียนให้โรงเรียนและผู้เรียนมีคุณภาพ และได้รับการยอมรับจากสังคม

3. รางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา

รางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศสหรัฐอเมริกา ในช่วงทศวรรษ 1980 ประเทศสหรัฐอเมริกาสูญเสียความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจ เนื่องจากคู่แข่งจากประเทศอื่น ๆ มีการพัฒนามาตรฐานและคุณภาพของการบริหารจัดการผ่านกระบวนการปรับปรุงอย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะบริษัทคู่แข่งจากประเทศญี่ปุ่น ซึ่งส่งสินค้าเข้าไปตีตลาดประเทศสหรัฐอเมริกาไม่ว่าจะเป็นรถยนต์ สินค้าอุปโภคบริโภค เครื่องใช้ไฟฟ้า ตลอดจน ผลิตภัณฑ์อิเล็กทรอนิกส์ในปี ค.ศ. 1987 ประเทศสหรัฐอเมริกา จึงได้ริเริ่มสร้างเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติขึ้น เพื่อส่งเสริมให้เกิดการบริหารจัดการที่ดีและเป็นแนวทางในการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันขององค์กรอเมริกัน โดยให้ชื่อว่า Malcolm Baldrige National Quality Award (MBNQA) ดังกล่าว เกิดจากการระดมสมองจากผู้บริหารและนักวิชาการระดับแนวหน้าของประเทศว่าเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ ควรประกอบด้วยองค์ประกอบที่บูรณาการกันอย่างไรบ้าง MBNQA ก่อให้เกิดการปรับปรุงและมุ่งมั่น คุณภาพของผลิตภัณฑ์และบริการของประเทศสหรัฐอเมริกาอย่างที่ไม่เคยเป็นมาก่อนคุณประโยชน์อย่างใหญ่หลวงของการมี MBNQA คือ การที่มีกรอบการบริหารจัดการที่เป็นกรอบเดียวกัน มีภาษาในการบริหารจัดการที่สื่อสารกันได้ นอกจากนี้ยังเป็นการกระตุ้นให้ องค์กรต่าง ๆ มีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้และทักษะ เพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันให้มีแนวทางการบริหารจัดการที่ดีขึ้น ปัจจุบัน MBNQA ได้รับการยอมรับว่าเป็นแนวทางในการบริหารองค์กรที่มีประสิทธิผลที่สุด ความยอดเยี่ยมของเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติสามารถประยุกต์ใช้ได้กับองค์กรทุกขนาดทุกประเภท ทั้งองค์กรภาคธุรกิจ ผลของการส่งเสริมให้องค์กรต่าง ๆ มีการประเมินตนเองและปรับปรุงตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ ส่งผลให้ประเทศสหรัฐอเมริกา มีเศรษฐกิจที่มั่นคงกลายเป็นผู้นำที่ยิ่งใหญ่ในตลาดโลกในเวลาต่อมา และเป็นแนวทางให้ประเทศต่าง ๆ ประยุกต์ไปพัฒนาเป็นเกณฑ์รางวัลคุณภาพของชาติตนมากกว่า 70 ประเทศ โดยอาจกล่าวได้ว่า MBNQA ได้นำมาเป็นแนวทางการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศ ดังนี้

แผนภาพที่ 1 แนวทางการประเมินองค์กรเพื่อรับรางวัล MBNQA (ที่มา: National Institute of Standards and Technology, 2008, p.22)

คุณภาพแห่งชาติของประเทศไทย ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ หมวดที่ 1 การนำองค์กร หมวดที่ 2 การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ หมวดที่ 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย หมวดที่ 4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ หมวดที่ 5 การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล หมวดที่ 6 การจัดการกระบวนการ และหมวดที่ 7 ผลลัพธ์การดำเนินการ จากการศึกษารางวัลคุณภาพต่าง ๆ พบว่าใน จุดมุ่งหมายคือการบริหารคุณภาพเพื่อให้องค์กรมีความเป็นเลิศ เป็นองค์กรที่มีการบริหารจัดการที่ดี มีประสิทธิภาพในการทำงานสูง เป็นแบบอย่างที่ดี ตลอดจนส่งผลถึงระดับของคุณภาพของสินค้าและบริการ ซึ่งจากการศึกษามีความสอดคล้องขององค์ประกอบในการประเมิน ได้แก่ การนำองค์กร การวางแผน การมุ่งเน้นลูกค้า การจัดการกระบวนการ การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล ตลอดจนผลของการปฏิบัติงาน ซึ่งผลการปฏิบัติงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล คือ คุณภาพของบุคลากร คุณภาพนักเรียน และคุณภาพของการบริหารจัดการ ดังนั้น แนวคิดรางวัลคุณภาพจึงสามารถนำไปประยุกต์ใช้ ที่เป็นเกณฑ์พิจารณารางวัลคุณภาพมาประยุกต์ใช้ในด้านปัจจัยและวิธีการของการบริหารคุณภาพในระบบการศึกษา และภายในโรงเรียนเทศบาลสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคใต้ฝั่งอันดามัน

กล่าวโดยสรุป ความเป็นเลิศของการพิจารณาถึงความเป็นเลิศของสถานศึกษามีส่วนเกี่ยวข้องกับ ผู้บริหารและบุคลากรจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญในการขับเคลื่อนให้การดำเนินงานราบรื่นจนบรรลุวัตถุประสงค์ในที่สุดการพิจารณาความเป็นเลิศของสถานศึกษาจึงต้องให้ความสนใจกับคุณภาพผู้บริหาร คุณภาพครูคุณภาพของแหล่งการเรียนรู้และสภาพแวดล้อม คุณภาพผู้เรียน ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และเอกลักษณ์ของสถานศึกษา กล่าวคือ ผู้บริหารสามารถสร้างบรรยากาศให้ผู้ปฏิบัติงานได้ทำงานอย่างมีความสุข สร้างภาวะผู้นำให้เกิดขึ้นกับบุคลากร มีความสามารถในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ รวมถึงความพร้อมของการรับมือในการเปลี่ยนแปลงของสังคม คุณภาพครูเป็นการพิจารณาถึงคุณภาพในการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาศักยภาพของตนเอง และความรู้ความเข้าใจในเป้าหมาย แนวทางต่าง ๆ ของสถานศึกษา รวมถึงคุณภาพของแหล่งการเรียนรู้ อาคาร สถานที่ ห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อุปกรณ์ เครื่องมือ ต้องปลอดภัยทันสมัย พร้อมใช้งาน และมีปริมาณเพียงพอต่อความต้องการ ทั้งนี้คุณภาพของผู้เรียนอาจกล่าวได้ว่าเป็นผลลัพธ์ที่เห็นได้ชัดเจน เนื่องจากทุกสถานศึกษาต้องมุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสิ่งแรก โดยพิจารณาจากผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้ และผู้เรียนมีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงอีกด้วย นอกจากนี้ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนย่อมมีส่วนช่วยให้การจัดการศึกษา

ประสบความสำเร็จหรือมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของชุมชนหรือท้องถิ่น อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในภาพรวมต่อไป

4. การสังเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน

จากแนวคิดทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา แนวคิดการบริหารของนักบริหารคุณภาพต่าง ๆ ทั้งทั้งองค์กร แนวคิดรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศต่าง ๆ รูปแบบการบริหารคุณภาพในสถานศึกษา แนวคิดในการพัฒนารูปแบบตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศดังกล่าวสามารถสะท้อนในการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเทศบาลสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคใต้ฝั่งอันดามัน ดังนี้ โดยผู้วิจัยได้นำหลักการการประเมินสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลสถานศึกษาพระราชทานมาประยุกต์ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้โดยผลานความเป็นเลิศของโรงเรียนในประเทศฮ่องกง รางวัลคุณภาพแห่งชาติประเทศสหรัฐอเมริกา (Malcolm Baldrige National Quality Award: MBNQA) รางวัลคุณภาพแห่งชาติประเทศไทย (Thailand Quality Award: TQA) โรงเรียนในฝัน รางวัลหนึ่งโรงเรียนหนึ่งนวัตกรรม (One School One Innovation: OSOI) และการประเมินคุณภาพภายนอกของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา (สมศ. รอบที่ 3) ซึ่งผลที่ได้จากการศึกษาความเป็นเลิศของสถานศึกษาเอกชน ปรากฏผลสรุปดังตารางข้างต้น และผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นตัวแปรตามในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ดังนั้น ความเป็นเลิศของสถานศึกษา ผู้วิจัยได้คำนึงถึงความเป็นเลิศ 9 ด้าน

เครือข่าย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย คือ บุคคล คณะบุคคล หรือองค์กรที่มีบทบาทต่อองค์กร สถาบัน ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอาจเป็นบุคคลภายในหรือภายนอกองค์กร และมีความสัมพันธ์โดยตรงหรือโดยอ้อมกับองค์กรหรือสถาบัน

ภาวะผู้นำ คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะทางอารมณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ยึดหลักประชาธิปไตยในการบริหารงาน มีบุคลิกภาพที่ดึงดูดได้อย่างเหมาะสม มีการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลให้ความสำคัญของงานวิชาการ แบบสานสัมพันธ์ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้หลักการกระจายอำนาจการมีส่วนร่วมในคิดการตัดสินใจ และแก้ปัญหา การดำเนินงานภายในสถานศึกษา ผสานสัมพันธ์กับบุคลากรพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติหน้าที่นำไปสู่เป้าหมายของสถานศึกษา การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับ นักเรียน ครู และผู้ที่มีส่วนได้เสีย นำหลัก แนวคิด ทฤษฎีทางการบริหารมาปรับประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ใช้เทคนิควิธีการนิเทศที่หลากหลาย ติดตามข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง มีความเข้าใจในพฤติกรรมของบุคลากรในองค์กรอย่างลึกซึ้ง มีกลยุทธ์ในการสร้างขวัญกำลังใจให้กับครูและบุคลากรเป็นอย่างดี

การวางแผนกลยุทธ์ คือ สถานศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยองค์ประกอบ การทำ (SWOT Analysis) กับการจัดการศึกษาเพื่อนำมาวางแผนกลยุทธ์ในการดำเนินงาน นำผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม ภายในและภายนอก (SWOT) มาวางแผนในการดำเนินการจัดการศึกษามีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจของสถานศึกษา สถานศึกษาจัดทำกลยุทธ์ที่มีความสอดคล้องกับการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา มีการกำหนดกลยุทธ์ในระดับแผนงาน มีความสัมพันธ์กันกับกลยุทธ์หลักของสถานศึกษา มีการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน จัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับความจำเป็นในการพัฒนาตามเป้าหมายของสถานศึกษา มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายนอกตรงตามมาตรฐานอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานตาม ภาระงานการบริหารงานของสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล มีการตรวจสอบการดำเนินการตามแผนการปฏิบัติงาน มีการตรวจสอบภายในการเงินบัญชี พัสดุอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ สถานศึกษาทำการประเมินตนเอง (SAR) ทุกปีโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่าย ที่เกี่ยวข้อง มีการตรวจสอบความก้าวหน้าของผลการดำเนินงานรายงานให้สาธารณชนทราบ และสถานศึกษาจัดทำข้อมูลสารสนเทศ จากการประเมินผลการปฏิบัติงานสำหรับนำมาใช้ปรับปรุงพัฒนาการบริหารสถานศึกษา

ทรัพยากรบุคคล คือ การกำหนดของเขตให้กับบุคลากรขององค์กรในส่วนที่เกี่ยวข้องกันและความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติ ตามหลักการรวมทั้งการกำหนดความอิสระในส่วนที่ต้องรับผิดชอบ

สื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี คือ เครื่องมือ ระบบ โปรแกรม สำหรับส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาและอำนวยความสะดวก ในการบริหารงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์

คุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหาร คือ ความเจริญด้านความคิด ความรู้ควบคู่กับการสอดแทรกคุณธรรมแทรกเข้าสู่งาน ดำเนินงานทุกขั้นตอนอย่างเป็นธรรมชาติ มีความรับผิดชอบต่อการปฏิบัติหน้าที่ยึดหลักประชาธิปไตยในการบริหารงาน และหลัก ธรรมภิบาล

ข้อมูลสารสนเทศ คือ ระดับขอบเขตของข่าวสาร ข้อมูลที่รวบรวมไว้นำมาวิเคราะห์เพื่อปรับปรุงคุณภาพให้ดียิ่งขึ้น และมีการ ให้ข้อมูลป้อนกลับด้านผลการปฏิบัติงาน ประเด็นอื่นเพิ่มเติม เพื่อให้มีการกระจายไหลเวียนของข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการ ปรับปรุงคุณภาพ

การบริหารจัดการ 4 ด้าน (ด้านบริหารงานทั่วไป/บริหารงานวิชาการ/บริหารงานบุคคล/บริหารการเงินและงบประมาณ คือ การกำหนดเป้าหมาย ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามความต้องการ ของผู้เรียน ชุมชน จัดการศึกษาให้กับนักเรียนโดยมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ จัดเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย มุ่งเน้นการฝึกทักษะในการทำงาน มุ่งเน้นให้นักเรียน มีระเบียบวินัย มีคุณธรรมและจริยธรรม พัฒนาผู้เรียนให้มีนิสัยใฝ่ เรียนรู้ คิด เป็น แก้ปัญหาเป็นอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการ สื่อสาร (ICT) ในการจัดการเรียนรู้จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูกับผู้เรียน จัดระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียนด้วยการ ประสานความร่วมมือกับ องค์กรเครือข่ายในการส่งต่อผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ร่วมสร้างเครือข่ายการในแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างโรงเรียน และยกย่องเชิดชูเกียรติให้กับนักเรียน มีการจัดบรรยากาศให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้เอื้อประโยชน์ต่อการ เรียนรู้ของผู้เรียน จัดระบบความปลอดภัยภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพครู ด้านการ จัดการเรียนการสอนและเน้นการทำวิจัยในชั้นเรียน ให้ครูมีแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีเป้าหมายชัดเจน และมีความเหมาะสมสำหรับ ผู้เรียน พัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีการวัดผลประเมินผลตาม สภาพจริงของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย

ตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล คือ การตรวจสอบและติดตามประสิทธิภาพ และประสิทธิผลการดำเนินงานในแต่ละ กระบวนการตามองค์ประกอบของแม่แบบ มีความจำเป็นที่ทุกระดับ ทุกหน่วยงานต้องดำเนินการอย่างเป็นระยะสม่ำเสมอเพื่อที่จะ ได้พบข้อบกพร่อง จุดเด่น จุดด้อยของการปฏิบัติงาน

สรุป

การศึกษาองค์ประกอบด้านการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนเทศบาลสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดย ใช้วิธีการศึกษาเชิงเอกสารและสังเคราะห์งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่แนวคิดทฤษฎีการบริหารสถานศึกษา แนวคิดการบริหารของนัก บริหารคุณภาพต่าง ๆ ทั้งทั้งองค์กร แนวคิดรางวัลคุณภาพแห่งชาติของประเทศ รูปแบบการบริหารคุณภาพในสถานศึกษา และ การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ผลการศึกษาพบว่า องค์ประกอบด้านการบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน เทศบาลสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย 1) เครือข่าย ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2) ภาวะผู้นำ 3) การวางแผนกลยุทธ์ 4) การบริหารทรัพยากรบุคคล 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี 6) คุณธรรม จริยธรรมของผู้บริหาร 7) การบริหารข้อมูล สารสนเทศ 8) การบริหารจัดการ ด้านบริหารงานทั่วไปบริหารงานวิชาการ บริหารงานบุคคล บริหารการเงินและงบประมาณ และ

9) การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล ผลการศึกษาครั้งนี้จะเป็นข้อมูลสำหรับการนำไปพัฒนารูปแบบการบริหารสถานศึกษาความเป็นเลิศของโรงเรียนเทศบาล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคใต้ฝั่งอันดามัน

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิชาการฉบับนี้ สำเร็จลุล่วง โดยได้รับคำแนะนำชี้แนะ และแก้ไขปรับปรุงจากกองบรรณาธิการและคณะ ตลอดจนผู้ทรงคุณวุฒิ แนะนำ ตรวจสอบแก้ไข จึงขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้ และขอขอบคุณเอกสาร ตำรา ตลอดจนทั้งนักวิชาการที่ได้นำข้อมูลอันเป็นประโยชน์และเป็นแนวทางในการนำเสนอบทความ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ ในการที่จะนำไปเป็นแนวทางที่จะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ต้องการที่จะศึกษาค้นคว้าต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2548). *คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแผนพัฒนาสามปีและแผนดำเนินงาน)*. กรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
- _____. (2560). *แนวทางการเสริมสร้างความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น*. กรุงเทพมหานคร กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
- เทิดศักดิ์ พรหมอารักษ์. (2562). รูปแบบการดำเนินงานควบคุมและป้องกันโรคพยาธิใบไม้ตับ ตำบลบ้านยวดอำเภอสร้างคอม จังหวัดอุดรธานี. *วารสารวิชาการสาธารณสุขชุมชน, 5(2)*
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2557). *การพัฒนางานองค์การ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พิธการพิมพ์
- ราชกิจจานุเบกษา. (2560). *รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560*. เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก, 6 เมษายน 2560, หน้า 1-90
- ศรัณยู พิสิฐอรธกุล. (2559). *รูปแบบการจัดการความรู้*. สืบค้นเมื่อ 20 เมษายน 2564, จาก <https://www.l3nr.org>.
- ศิลาชัย อ่างตระกูล. (2552). *การบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดการศึกษาพิเศษแบบเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 4 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. เชียงราย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย,
- สมาน อัสวภูมิ. (2557). *การบริหารสถานศึกษาตามแนวการปฏิรูปการศึกษายุคใหม่ (ฉบับปรับปรุง)*. อุบลราชธานี: อุบลกิจออฟเซตการพิมพ์
- สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ. (2564). *มาตรฐานและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับระบบการแพทย์*. สืบค้นเมื่อ 8 มิถุนายน 2564, จาก <https://www.niems.go.th/1/?redirect=True&lang=TH>
- สมเดช สาวันดี. (2553). *การนำเสนอรูปแบบการบริหารการศึกษาระดับมัธยมในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต้นแบบ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุบลราชธานีเขต 5 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. อุบลราชธานี: สาขาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
- สมลักษณ์ สันติโรจนกุล. (2558). *การพัฒนางานด้วยระบบคุณภาพและเพิ่มผลผลิต*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). *สถิติการศึกษาของประเทศไทย ปีการศึกษา 2556-2557*. กรุงเทพฯ: פרקหวานกราฟฟิค. จำกัด.

Britannica. (2021). *Education*. Retrieved from <https://www.britannica.com/education>.